

ТИПОВЕ ПОЛОЖЕННЯ ПРО ПРЕДСТАВНИКІВ ПРОФСПІЛОК З ПИТАНЬ ОХОРОНИ ПРАЦІ

Це Положення визначає правові основи діяльності представників профспілок з питань охорони праці (далі - представники профспілок) і містить вимоги щодо організації їхньої роботи залежно від рівня профспілкової організації (профоргану), який вони представляють, та з урахуванням обов'язків, прав і повноважень профспілок у сфері охорони праці, визначених чинним законодавством.

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Відповідно до законів України "Про охорону праці" і "Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності" профспілки в особі своїх виборних органів і представників здійснюють громадський контроль за додержанням роботодавцями вимог законів та інших нормативно-правових актів з охорони праці, створенням безпечних і здорових умов праці, належних виробничих і санітарно-побутових умов, забезпеченням працівників спецодягом, спецвзуттям та іншими засобами індивідуального й колективного захисту, представляють інтереси членів профспілок з усіх питань охорони праці в органах державної виконавчої влади й місцевого самоврядування, у відносинах з роботодавцями, об'єднаннями роботодавців та громадян.

1.2. Головним завданням представників профспілок є захист прав та інтересів членів своєї профспілки (профспілок) у цій сфері трудових відносин, надання їм практичної допомоги у вирішенні відповідних питань.

1.3. Представником профспілки (профспілок) є:

а) на виробничому рівні:

- член профспілкового комітету підприємства, профорганізатор;
- член комісії з охорони праці профкому (який діє згідно з Типовим положенням про цю комісію, затвердженим цією постановою Президії ФПУ);
- громадський (старший громадський) інспектор з охорони праці (який діє згідно з Типовим положенням про громадського інспектора з охорони праці, затвердженим цією постановою Президії ФПУ);
- інший член первинної профспілкової організації підприємства, компетентний в питаннях охорони праці;

б) на рівні вищих профспілкових органів:

- член президії центрального, обласного, міського, районного або іншого органу галузевої профспілки, територіального профоб'єднання або Федерації профспілок України;

- технічний (головний технічний) інспектор праці (який діє згідно з Положенням про технічну інспекцію праці профспілок, затвердженим цією постановою Президії ФПУ);
- інший спеціаліст з питань охорони праці апарату виборного органу всеукраїнської галузевої профспілки, територіального профоб'єднання або апарату ФПУ;
- експерт або інший фахівець, залучений відповідним профспілковим органом для проведення незалежної експертизи певного об'єкта чи здійснення експертної оцінки з окремих цільових питань охорони праці, виробничого середовища.

1.4. Повноваження представника профспілки (профспілок) визначаються рішенням виборного профспілкового органу первинної профспілкової організації або постановою президії відповідного профспілкового органу. У випадках виконання разових доручень зазначені повноваження, як виняток, можуть надаватися також згідно з рішенням голови профкому підприємства (профорганізатора) або керівника відповідного профоргану.

Представник профспілки (профспілок) під час виконання своїх обов'язків поза межами підприємства (організації), де він працює, підтверджує свої повноваження:

- Посвідченням встановленого зразка (якщо видача посвідчень передбачена відповідним положенням);
- завіреною копією рішення відповідного виборного профспілкового органу;
- довідкою за підписом голови відповідного виборного профспілкового органу, скріпленою печаткою цього органу.

1.5. Працівники міністерств, інших центральних та місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ, організацій, які згідно з посадовими обов'язками відповідають за організацію роботи щодо створення безпечних і здорових умов праці на виробництві, не можуть бути представниками профспілок з питань охорони праці на підпорядкованих підприємствах, дільницях, у цехах, службах тощо.

1.6. Повноваження представників профспілок поширюються на всі підприємства, установи, організації або виробничі об'єкти фізичних осіб, які відповідно до законодавства використовують найману працю, незалежно від форми власності, виду діяльності і господарювання (далі - підприємства), де працюють члени відповідної профспілки, або які належать до сфери дії відповідного територіального профоб'єднання.

1.7. Повноваження представника профспілки зберігаються, як правило, на строк повноважень виборного профспілкового органу, якщо більш короткий строк не було визначено під час призначення певної особи цим представником.

1.8. Представники профспілок у своїй роботі керуються Кодексом законів про працю України, законами України "Про охорону праці", "Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності", "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності", іншими нормативно-правовими актами з охорони праці; статутами профспілок і ФПУ, положеннями, що регламентують діяльність профспілкових об'єднань, технічної інспекції праці профспілок, комісій і громадських інспекторів з охорони праці, рішеннями державних і профспілкових органів та цим Положенням.

1.9. Керівництво і контроль за роботою представників профспілок здійснюють відповідні виборні органи профспілок, територіальних профоб'єднань та Федерації профспілок України, а також за їх дорученням - керівники управлінь, відділів, секторів чи інших структурних підрозділів з охорони праці.

На підприємстві безпосереднє керівництво і контроль за роботою представників профспілок здійснює виборний орган первинної профспілкової організації (профспілковий представник).

1.10. Виборний профспілковий орган, який призначив представника профспілки (профспілок), може відкликати його подання чи висновки, якщо вони суперечать нормативно-правовим актам з охорони праці або не відповідають вимогам захисту прав та інтересів працівників.

1.11. Представники профспілок взаємодіють з первинними профспілковими організаціями, відповідними комісіями, службами та посадовими особами підприємств, державними органами управління й нагляду за охороною праці та відповідними виконавчими органами Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань.

2. ОBOB'ЯЗКИ ПРЕДСТАВНИКІВ ПРОФСПІЛОК З ПИТАНЬ ОХОРОНИ ПРАЦІ

Представники профспілок зобов'язані:

2.1. Забезпечувати практичну реалізацію повноважень, наданих профспілкам законами України "Про охорону праці", "Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності" та іншими нормативно-правовими актами з охорони праці;

2.2. Здійснювати представництво й захист інтересів членів профспілок у сфері охорони праці та докiлля в органах державної влади, місцевого самоврядування, у відносинах з роботодавцями, об'єднаннями роботодавців та громадян;

2.3. Перевіряти стан умов і безпеки праці, охорони докiлля на підприємствах, виконання відповідних програм, зобов'язань колективних договорів і угод, забезпечення працівників санітарно-побутовими приміщеннями, засобами індивідуального й колективного захисту, мийними та знешкоджуючими засобами, газованою солоною водою, лікувально-профілактичним харчуванням, молоком тощо і домагатися від роботодавців усунення наявних недоліків;

2.4. Вносити обов'язкові для розгляду роботодавцем пропозиції про усунення виявлених порушень нормативно-правових актів з безпеки і гігієни праці та домагатися їх виконання.

2.5. Здійснювати контроль за:

- умовами праці жінок, неповнолітніх, інвалідів;
- проведенням навчання, інструктажів та перевірки знань працівників з охорони праці;
- проходженням працівниками періодичних медичних оглядів;
- своєчасним проведенням роботодавцем атестації робочих місць;

- безоплатним забезпеченням працівників нормативно-правовими актами з охорони праці та додержанням працівниками вимог цих актів;
- своєчасним і правильним розслідуванням та обліком нещасних випадків та професійних захворювань;
- виконанням наказів, розпоряджень, заходів з охорони праці, у тому числі заходів з усунення причин нещасних випадків, професійних захворювань і аварій, зазначених в актах розслідування;
- наявністю і станом наочних засобів пропаганди та інформації з охорони праці на підприємстві.

2.6. Брати участь:

- в опрацюванні проектів загальнодержавної, галузевих, регіональних програм з питань безпеки, гігієни праці та виробничого середовища, відповідних галузевих і територіальних угод з цих питань, у формуванні розділу «Охорона праці» колективних договорів та визначенні роботодавцями комплексних заходів щодо досягнення встановлених нормативів або підвищення існуючого рівня охорони праці;
- у розробленні нових і перегляді чинних нормативно-правових актів з охорони праці, а також положень, інструкцій та інших актів з цих питань, що діють у межах підприємства;
- у підтвердженні згідно з законодавством факту наявності виробничої ситуації, небезпечної для життя чи здоров'я працівника або людей, які його оточують, або виробничого середовища чи довкілля, та обґрунтованості відмови працівника від роботи з цих причин;
- розгляді посадовими особами листів, заяв та скарг працівників з питань охорони праці;
- підготовці та проведенні громадських оглядів, конкурсів, рейдів з питань охорони праці;
- визначенні підстав та розмірів зменшення одноразової допомоги працівникам, які потерпіли на виробництві, якщо за результатами розслідування нещасного випадку однією з головних причин було встановлено порушення потерпілим вимог нормативно-правових актів з охорони праці;
- у комплексних заходах щодо підвищення рівня охорони праці, запобігання випадкам виробничого травматизму і профзахворювань на підприємстві;

2.7. Аналізувати стан охорони праці і причини виробничого травматизму й професійної захворюваності, домагатися від роботодавця вжиття ефективних заходів щодо поліпшення умов і підвищення рівня безпеки праці, здійснювати контроль за додержанням установленого порядку розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві;

2.8. Брати участь у роботі комісій:

- з розслідування нещасних випадків на виробництві та профзахворювань;

- з перевірки знань посадовими особами і працівниками нормативно-правових актів з охорони праці;
- з прийняття в експлуатацію нових і реконструйованих об'єктів виробничого й соціально-культурного призначення на відповідність їх вимогам охорони праці;
- з перевірки або обстеження стану охорони праці на підприємстві (підприємствах), що проводяться органами державного нагляду за охороною праці;

2.9. Сприяти потерпілим, членам сімей загиблих на виробництві або особам, які представляють їхні інтереси, у вирішенні питань щодо їх участі у розслідуванні, ознайомленні з матеріалами за його наслідками, своєчасного одержання актів установленої форми, розгляду роботодавцем заяв у разі незгоди зі змістом цих актів, своєчасного і повного одержання страхових виплат та всіх видів соціальної допомоги, що мають надаватися Фондом соціального страхування від нещасних випадків згідно з законодавством.

3. ПРАВА ПРЕДСТАВНИКІВ ПРОФСПЛОК З ПИТАНЬ ОХОРОНИ ПРАЦІ

Представники профспілок мають право:

- 3.1. Безперешкодно відвідувати підконтрольні підприємства (за пред'явленням Посвідчення встановленого зразка) з метою проведення перевірки стану безпеки і гігієни праці, додержання працівниками нормативних актів з питань охорони праці або участі в роботі комісій з питань, що належать до компетенції представників профспілок з охорони праці;
- 3.2. Одержувати від роботодавців, посадових осіб та працівників необхідні документи й пояснення з питань охорони праці;
- 3.3. Вносити роботодавцям, державним органам управління і нагляду подання з питань охорони праці та одержувати від них аргументовану відповідь;
- 3.4. Подавати свої висновки про обставини й причини нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань, а також про відповідальних за це посадових осіб;
- 3.5. Вимагати від роботодавця негайного припинення робіт на робочих місцях, виробничих дільницях, у цехах та інших структурних підрозділах або на підприємстві в цілому в разі загрози життю або здоров'ю працівників;
- 3.6. Організовувати проведення або домагатися незалежної експертизи умов і безпеки праці, а також об'єктів виробничого й соціально-культурного призначення, що проектується, будуються чи експлуатуються, на відповідність їх вимогам нормативно-правових актів з охорони праці;
- 3.7. Брати участь:
 - у визначенні та здійсненні державної політики в галузі охорони праці, трудових відносин і соціального захисту працівників, внесенні пропозицій з цих питань відповідним органам;
 - у розгляді спорів і конфліктів з питань охорони праці в комісіях з трудових спорів, у прокуратурі, суді тощо;

- у розгляді органами виконавчої влади й місцевого самоврядування, роботодавцями, об'єднаннями роботодавців та громадян своїх пропозицій згідно з компетенцією представників профспілок з питань охорони праці;

3.8. Безоплатно одержувати від органів статистики дані з питань охорони праці, виробничого й не виробничого травматизму та професійної захворюваності у межах відповідно до своїх повноважень.

4. Форма посвідчення представника профспілки (профспілок) з питань охорони праці (№ 1111-1) та форма висновку або подання представника профспілки (профспілок) з питань охорони праці (№ ПП-2) наведені у додатках 1 і 2 до цього Положення.

5. Представники профспілок з питань охорони праці всеук профспілок та територіальних профоб'єднань щорічно надають інформ свою роботу Федерації профспілок України в терміни та за форм технічного (головного технічного) інспектора праці профспілок (згідно з 2 до Положення про технічну інспекцію праці профспілок).

Додаток 1

до Типового положення
про представників профспілок
з питань охорони праці

Форма N ПП-1 Посвідчення представника профспілки (профспілок) з питань охорони праці

З лиця

ПОСВІДЧЕННЯ

**Представника профспілки (профспілок)
з питань охорони праці**

З середини

Ліва частина

ФЕДЕРАЦІЯ ПРОФЕСІЙНИХ СПІЛОК УКРАЇНИ

(найменування профспілки або регіонального профоб'єднання)

ПОСВІДЧЕННЯ N _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

є представником _____

(найменування первинної профорганізації, обласного, міського, районного або іншого профоргану, всеукраїнської профспілки або регіонального профоб'єднання)

Фото

Печатка

Голова _____

(найменування

профспілкового органу)

(підпис) (прізвище, ініціали)

Видане " __ " _____ 200 __ р.

Дійсне до " __ " _____ 200 __ р.

Відповідно до законів України "Про охорону праці" та "Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності" представник профспілки (профспілок) має право:

– безперешкодно і в будь-який час відвідувати й перевіряти підконтрольні підприємства з питань охорони праці;

– вимагати від роботодавця негайного припинення робіт на робочих місцях, виробничих дільницях, у цехах та інших структурних підрозділах або в цілому в разі загрози життю або здоров'ю працівників;

– вносити роботодавцям, державним органам управління й нагляду обов'язкові для розгляду подання з питань охорони праці, одержувати від них аргументовану відповідь тощо.

Під час перевірок Посвідчення дійсне на підприємствах, в установах, організаціях, а також на об'єктах фізичних осіб, які згідно з законодавством використовують найману працю, незалежно від форми власності та виду господарювання, відповідно до сфери діяльності

*(найменування всеукраїнської профспілки
або регіонального профоб'єднання)*

Додаток 2

до Типового положення
про представників профспілок
з питань охорони праці

**Форма N ПП-2
висновку або подання
представника профспілки
(профспілок) з питань
охорони праці**

ФЕДЕРАЦІЯ ПРОФЕСІЙНИХ СПІЛОК УКРАЇНИ

(найменування всеукраїнської профспілки
або регіонального профоб'єднання)

ПРЕДСТАВНИК ПРОФСПІЛКИ (ПРОФСПІЛОК) З ПИТАНЬ ОХОРОНИ ПРАЦІ

(найменування профоргану, представником якого є особа)

(прізвище, ім'я, по батькові, поштова адреса, службовий телефон)

" ____ " _____ 200 ____ р. N ____;

++ _____

(посада, прізвище та ініціали особи,
якій надається висновок або подання)

Відповідно до статті 41 Закону України "Про охорону праці" та
статті 21 Закону України "Про професійні спілки, їх права та
гарантії діяльності" надаю:

ВИСНОВОК

Про _____

(викладається головний зміст висновку, наприклад: про причини

нещасного випадку; про невідповідність стану охорони вимогам

нормативно-правових актів;

про наявність виробничої ситуації, небезпечної

для життя чи здоров'я працівників тощо)

(або)

ПОДАННЯ

Про _____

Викладається головний зміст подання, наприклад: про

притягнення до дисциплінарної відповідальності, відсторонення від

роботи працівника або звільнення із займаної посади посадової

особи за порушення вимог охорони праці, невиконання колдоговору

(угоди), рішень роботодавця, приписів органів державного нагляду

за охороною праці тощо)

(Далі викладається повний текст висновку або подання)

Представник профспілки (профспілок)

з питань охорони праці _____

(підпис) (прізвище, ініціали)